МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Спеціальність: **«МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»**
Спеціалізація: **«НАРОДНИЙ СПІВ»**

На дану спеціалізацію приймаються особи, які не мають хвороби голосового апарату (довідка від фоніатра).

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва.

Як правило, абітурієнт повинен мати відповідну довузівську підготовку (закінчити вищий навчальний заклад І-ІІ рівня акредитації відповідного напряму).

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

***Знання*:**

- жанрів пісенного фольклору України, особливості їх тематики і виконання;
- календарних та родинних обрядів в українській традиції, під час яких виконуються пісні;
- основних епічних жанрів, тематику побутових пісень - лірики українського фольклору:
- професійних творчих колективів України і навчальних закладів народного напрямку;
- персоналій видатних співаків - інтерпретаторів народного напрямку;
- загальних положень про специфіку народної манери співу, різновиди вокальних манер народного виконавства.

***Уміння*:**

- проаналізувати основні особливості виконаних творів (емоційно-образний зміст, форму, виконавські особливості);
- орієнтуватися в жанрових особливостях концертного репертуару (народні пісні, обробки народних пісень, сучасні оригінальні композиції, створені на основі народнопісенного матеріалу);
- аналізувати художні засоби народного поетичного тексту;

Наявність навичок:

- основ професійного дихання співака;
- акторської майстерності, сценічної культури;
- використання власних природних здібностей;
- виявлення особливостей регіонального співочого стилю певного регіону;
- темпо-метро-ритмічного контролю;
- динамічної процесуальності;
- володіння власними емоціями;
- визначення та побудови інтервалів, акордів та гам;
- читання з листа з назвою нот.

Творчий конкурс складається з двох етапів: **«Виконавська майстерність»** та **«Основи теорії та історії музичного мистецтва»**.

Перший етап **«Виконавська майстерність»** передбачає:

- спів двох контрастних за характером пісень у фольклорному варіанті або народному стилі з супроводом і без супроводу;

- виконання на музичному інструменті (народному або фортепіано) 2-х творів з переліку: етюд, частина крупної форми, поліфонія, п'єса;

- виконання 3 практичних завдань з теорії музики та сольфеджіо: 1. визначення на слух: гам мажорних (натуральні, гармонічні, мелодичні), мінорних (натуральні, гармонічні, мелодичні) до п'яти знаків; інтервалів діатонічних та характерних (з розв'язанням, визначенням тональностей); акордів – збільшених та зменшених тризвуків з обертанням, септакордів домінантної та субдомінантної груп з обертанням, розв'язанням, визначенням тональностей; 2. побудова та спів від звуку гам мажорних (натуральні, гармонічні, мелодичні), мінорних (натуральні, гармонічні, мелодичні) до п'яти знаків; інтервалів діатонічних та характерних (з розв'язанням, визначенням тональностей); акордів – мажорних, мінорних, збільшених та зменшених тризвуків з обертанням, септакордів Д7 з обертанням, малих та зменшених вводних септакордів з розв'язанням, визначенням тональностей та інтонування (вгору або вниз) із назвою нот; 3. читання з листа народної мелодії в формі періоду з тактуванням і назвою нот.

Під час прослуховування відбувається перевірка голосових даних, виконавських навичок та сценічної майстерності.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

для солоспіву

1. Балади. Родинно-побутові стосунки / Упоряд. О. І. Дей та ін.– К.: Наук. думка, 1998. – 528 с.
2. «Була собі Марієчка» муз. І. Сльоти, сл. О. Матійка / І. М. Сльота «...З твого серця». - К.: «Арфа», 1996.
3. «Бурсацька колядка» (солоспів). «Ой, сади, мої сади» (козацька, солоспів) / Л.1. Новикова Пісні Слобідської України : навч. пос. – Харків: ТО Эксклюзив. 2006. – 188 с.
4. «Весняночка - паняночка» (весняна, солоспів) «Суботонька - неділенька» (весільна, солоспів) Обрядові пісні Слобожанщини (Сумський регіон) Фольклорні записи В. В. Дубравіна. - Суми ВТД «Університетська книга», 2005. – 446 с.
5. «Дзиґа» Українські дитячі та молодечі народні ігри та розваги / Композиція П.Г.Черемського. – Х.: Друк, 1999. –528 с.
6. «Пісня про матір» муз. І. Поклада, сл. Б. Олійника у зб.: Матвієнко Ніна «Ой виорю нивку широкою».– К.: УЦНК «Музей Івана Гончара», 2009. - 576 с.

7. Матвієнко Ніна. Ой виорю нивку широкую. - К.: Український центр народної культури «Музей Івана Гончара», 2003. - 576 с.
8. Народні пісні з батьківщини І. Франка Зібрав і упор. В. Сокіл ; худож. оформл. Л. І. Чабана. - Львів: Каменяр, 2003. - 407с.
9. НАРОДНІ ПІСНІ: Записи Людмили Єфремової. – К.: Наукова думка, 2006. – 575 с.
10. Народні пісні Житомирщини (з колекцій збирачів фольклору) Упоряд. та вступ. ст. Л.О.Єфремової ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К.: Наук. думка, 2012. – 723с.
11. Обрядова творчість фольклорних осередків історичної Харківщини : методичні матеріали до засвоєння і творчого втілення обрядової та народнопісенної культури / В.М.Осадча. – Харків : ХОЦНТ : Видавець Савчук О.О., 2010. – 136 с.
12. «Скаче в полі білий кінь» сл. А. Лихошвая, муз. О. Чухрая / О. І. Чухрай "Диво всепрощеної любові". - Полтава, 2008. - 250 с.
13. «Сонечко любові» муз. О. Чухрая, сл. В. Назаренка / О. Чухрай «Сонечко любові». - Полтава: «Криниця», 1996.
14. «Тополі» муз. 1. Сльоти, сл. М. Бакая / І.М. Сльота «...З твого серця». - К.: «Арфа», 1996.
15. Пісні СлобідськоїУкраїни. Фонографічна збірка. Пісні Лебединщини. Вип. ІІ. / Збирацька робота, розшифр. нотних текстів О. І. Стеблянка. упор. Л. Новикової. – Х.: Майдан, 1998. – 201с.
16. Смоляк О.С. Весняна обрядовість Західного Поділля в контексті української культури. Монографія. Ч.ІІ (нотний додаток) – Тернопіль: «Астон», 2001. –392 с.
17. Співає народний хор «Дарничанка». - К.: Муз. Україна, 2003.
18. Укр. нар. пісні в супроводі баяну "Співає Раїса Кириченко" / Склад. М. Д. Шраменко. - К. : Музична Україна. 1998.
19. Укр. нар. пісні для голосу без супроводу і в супроводі хору та інструментального ансамблю «Співає Ніна Матвієнко» / Склад. М. Д. Шраменко - К. : Музична Україна. 1987.
20. Українські народні пісні про кохання / Упоряд. В. Пономаренко. – К.: Муз. Україна, 1992. - 159 с.
21. Українські народні пісні у записах М.В. Лисенка / Упоряд. Єфремова Л.А. - К.: Муз. Україна, 1991. - 352 с.

Другий етап **«Основи теорії та історії музичного мистецтва»** передбачає перевірку загальнокультурного га музично-теоретичного рівня підготовки абітурієнтів у межах програм вищих навчальних, музичних закладів 1-ІІ рівнів акредитації, а саме:

-знання основ теорії музики;

-знання музичної літератури і творчості композиторів в обсязі училищних курсів ;

-знання основних термінів загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи).

Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів) за кожний етап творчого конкурсу: за перший етап «Виконавська майстерність» - від 100 до 200 балів; за другий етап «Основи теорії та історії музичного мистецтва» - від 100 до 200 балів.

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу хоча б за один етап менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев Б. Элементарная теория музыки, — М., 1986.
2. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація побутової традиції : навч. посіб. - К.: Ред. журн. «Укр. світ», 2002.
3. Вахромеев В. Элементарная теория музыки.— М., 1977.
4. История зарубежной музыки в пяти выпусках. - Вып. 1. / ред. К. Розеншильл. - М., 1969; Вып. 2. / ред. Б. Левик. - М., 1966; Вып. 3. / ред, В. Конец. - М., 1972; Вып. 4. *і* ред. М. Друскип. - М.. 1967: Вып. 5. / ред. И. Нестьев. - М., 1988.
5. История русской музыки / О. Левашова, Ю. Келдыш, А. Кандинский. - М., 1980.
6. История украинской музыки : учеб. пособие / Сост. к ред. А. Я. Шреер-Ткачеяко. - М.: Музыка. 1981.
7. Іваницький А. Український музичний фольклор : підручник для вищих учбових закладів. – Вінниця: Нова книга, 2004.
8. Іваницький А. Українська народна музична творчість: посібн. для вищих та середніх навч. закладів. - К.: Муз. Україна, 1990.
9. Іваницький А. Українська народна музична творчість: навч. посібник. — К.: Муз. Україна, 1999.
10. Іваницький А. Хрестоматія з українського музичного фольклору : навч. посібник. — Вінниця : НОВА КНИГА, 2008.
11. Історія української музики. В 6 тт. : наук, видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. ім.. М.Т. Рильського; Ред. кол. М.М. Гордійчук та ін. - К.: Наук, думка, 1989-2004.
12. Курочкін О. Українські новорічні обряди «Коза» і «Меланка» , Укр. народнознавство. - Видавництво Національного музею - заповідника українського гончарства в Опішному. - 1995. - 375 с.
13. Осадча В.М. Обрядова пісенність Слобожанщини : навч. посіб. – Х.: Видавець Савчук О. О., 2011.
14. Павлюченко С. Элементарная теория музыки. — К., 1980.
15. Смаглій Г .А. Основи теорії музики : підручник для музичних училищ. — Х., 1998.
16. Способин И. Элементарная теория музыки. — М., 1979.
17. Український обрядовий фольклор західних земель : Музична антологія (Бессарабія, Бойківщина, Гуцульщина. Закарпаття. Лемківщина. Підляшшя. Поділля. Полісся. Покуття. Холмщина) / Відп. Ред.. Г.А.Скрипник ; упоряд. та вступ. ст. А.І..Іваницького. — Вінниця : Нова Книга, 2012.